

Izmaiņas ēku energoefektivitātes normatīvajā regulējumā

Inīta Henilane- Būvniecības un
mājokļu politikas departamenta
Mājokļu politikas nodaļas vadītāja
17.01.2014.

LATVIJAS REPUBLIKAS
EKONOMIKAS MINISTRIJA
MINISTRY OF ECONOMICS
OF THE REPUBLIC OF LATVIA

Ar ēku energoefektivitāti saistītās ES direktīvas

- 2010/31/ES Ēku energoefektivitātes direktīva
- 2012/27/ES Energoefektivitātes direktīva

2010/31/ES Ēku energoefektivitātes direktīvas pārņemšana

- Ēku energoefektivitātes likums (spēkā no 09.01.2013.)
  - MK 2013.gada 25. jūnija noteikumi Nr.348 “Ēkas energoefektivitātes aprēķina metode”
  - MK 2013.gada 9. jūlija noteikumi Nr.383 “Noteikumi par ēku energosertifikāciju”
  - MK 2013.gada 9. jūlija MK noteikumi Nr.382 “Noteikumi par neatkarīgiem ekspertiem”

* Papildus direktīvas 2010/31/ES pārņemšanai jāpārskata ēku minimālās energoefektivitātes prasības jaunām, rekonstruējamām un renovējamām ēkām saskaņā ar ES regulu 244/2012 (Cost optimal).

Ēku energoefektivitātes likums

7.p. Ēku energosertifikācija

- Projektējamai, rekonstruējamai vai renovējamai ēkai, lai to pieņemtu ekspluatācijā vai pārdotu** (ēkas daļai, ja tai ir paredzēta individuāla energonesēja vai siltumenerģijas uzskaite).
- Ekspluatējamai ēkai, lai to pārdotu, izīrētu vai iznomātu**, ja energosertifikāciju pieprasa pircējs, īrnieks vai nomnieks, (ēkas daļai, kuras apkurināmā platība > 50m², ja ēkas daļai ir individuāla energonesēja vai siltumenerģijas uzskaite). Līdz 2015.gada 31.decembrim neveic ēkas energosertifikāciju, ja attiecīgo ēkas daļu izīrē vai iznomā.
- Valsts vai pašvaldības īpašumā esošai ekspluatējamai publiskai ēkai, kuras apkurināmā platība > 500 m² līdz 2015. gada 9. jūlijam.**
- Valsts vai pašvaldības īpašumā esošai ekspluatējamai publiskai ēkai, kuras apkurināmā platība > 250 m² no 2015. gada 9. jūlijam.**
- Gadījumos, kad ēkas īpašnieks ir pieņēmis lēmumu par ēkas energosertifikāciju.

Ēku energoefektivitātes likums

11.p. Apkures sistēmu un gaisa kondicionēšanas sistēmu pārbaude

- Efektivitātes un jaudas samērojamību novērtē:
  - Apkures sistēmām, kuru apkures katlu lietderīgā nominālā jauda (ražotāja noteiktā un garantētā maksimālā siltuma atdeve kilovatos, ko var piegādāt nepārtrauktas darbības laikā, ievērojot ražotāja norādīto lietderīgo efektivitāti) ir lielāka par **20 kW**.
  - Gaisa kondicionēšanas sistēmām, kuru lietderīgā nominālā jauda ir lielāka par **12 kW**.

Ēku energoefektivitātes likums

13.p. Ēkas īpašnieka pienākumi

□ Ēkas īpašnieks:

- Likumā noteiktajos gadījumos nodrošina ēkas energosertifikāciju, kā arī apkures sistēmas un gaisa kondicionēšanas sistēmas pārbaudi.
- Nodrošina ekspluatējamās ēkas atbilstību minimālajām ēku energoefektivitātes prasībām.
- Ja ēka pieder **valstij vai pašvaldībai**, nodrošina ēkas energosertifikāta vai ēkas pagaidu energosertifikāta izvietošanu apmeklētājiem redzamā vietā.
- **Sludinājumā** par ēkas vai tās daļas pārdošanu, izīrēšanu vai iznomāšanu norāda ēkas vai tās daļas energoefektivitātes rādītājus, ja ēkai ir veikta energosertifikācija.

MK 2013.gada 9. jūlija noteikumi

Nr.382 "Noteikumi par neatkarīgiem ekspertiem ēku energoefektivitātes jomā"

(spēkā no 19.07.2013.)

- ☐ MK noteikumi Nr.382 nosaka neatkarīga eksperta kompetences prasības un kompetences apliecināšanas kārtību, neatkarīga eksperta reģistrācijas un uzraudzības kārtību, kā arī neatkarīgu ekspertu reģistra datu saturu un izmantošanas kārtību.
- ☐ MK noteikumos Nr.382 ir **daļēji saglabātas iepriekšējā regulējumā** - MK 2009. gada 13. janvāra noteikumos Nr.26 „Noteikumi par energoauditoriem» noteiktās prasības, **tomēr ir zināmas izmaiņas.**

MK 2013.gada 9. jūlija noteikumi Nr.382 "Noteikumi par neatkarīgiem ekspertiem ēku energoefektivitātes jomā"

□ Būtiskākās izmaiņas MK noteikumos nr.382

- Noteikta neatkarīga eksperta darbības apturēšana uz vienu gadu ar nosacījumu kārtot atkārtotu kompetences pārbaudi pie noteikta pārkāpumu punktu skaita (10 punkti), kas tostarp saņemti par apzinātiem energoefektivitātes jomas normatīvo aktu pārkāpumiem.
- Ņemot vērā, ka saskaņā ar noteikumos noteikto regulējumu par neatkarīgu ekspertu var būt personas, kura būvniecību regulējošos normatīvajos aktos noteiktā kārtībā ir ieguvušas būvprakses sertifikātu ēku konstrukciju projektēšanas jomā vai siltumapgādes un ventilācijas sistēmu būvniecības jomā vai arhitekta prakses sertifikātu, noteikumos iekļauti nosacījumi šīm personām iesniegt sertificēšanas institūcijā, kura izsniegusi attiecīgo arhitekta prakses vai būvprakses sertifikātu, iesniegumu par neatkarīga eksperta pakalpojumu sniegšanu būvprakses vai arhitekta prakses sertifikātam atbilstošā jomā un par šo personu reģistrāciju neatkarīgu ekspertu reģistrā.

Plānotie grozījumi MK noteikumos Nr.382!

- ❑ Valsts sekretāru sanāksmē (VSS-2077, prot. Nr.49, 1.§) **12.12.2013. ir izsludināti grozījumi MK noteikumos Nr.382.**
- ❑ **Plānotie grozījumi MK noteikumos Nr.382 paredz:**
  - Noteikt stingrākas prasības attiecībā uz neatkarīgam ekspertam (energoauditoram) nepieciešamo augstāko izglītību, t.i. izvirza prasības, ka personai augstākās izglītības ietvaros ir jāapgūst zināšanas ēku norobežojošo konstrukciju siltumtehnikā, ēku inženiertehniskajās sistēmās, būvklimatoloģijā un telpu mikroklimatā.
  - Stingrākas prasības par neatkarīgam ekspertam nepieciešamo praktisko pieredzi.
  - Kā obligātu prasību neatkarīgam ekspertam novērst viņa profesionālajā darbībā konstatētos pārkāpumus.
  - Precīzē regulējumu attiecībā uz energoauditoriem, kuriem līdz MK noteikumu Nr.382 spēkā stāšanās, t.i. līdz 2013.gada 19. jūlijam ir izdoti energoauditoru sertifikāti. Grozījumi paredz, ka energoauditoram būs jāgriežas sertificēšanas institūcijā un sertificēšanas institūcija lems par tālāku neatkarīga eksperta (energoauditora) kompetences pagarināšanu.

MK 2013.gada 9. jūlija noteikumi Nr.383 “Noteikumi par ēku energosertifikāciju”

(spēkā no 19.07.2013.)

- ☐ MK noteikumi Nr.383 nosaka ēku energosertifikācijas kārtību, ēku energosertifikāta un ēkas pagaidu energosertifikātu paraugu, reģistrācijas kārtību, ēku energoefektivitātes salīdzinošo vērtēšanas sistēmu, ēku energoefektivitātes klasifikācijas sistēmu, energoefektivitātes prasības un augstas efektivitātes sistēmu izmantošanas prasības gandrīz nulles enerģijas ēkām, pārbaudes kārtību un termiņus apkures katliem un gaisa kondicionēšanas sistēmām.
- ☐ MK noteikumos Nr.383 **ir daļēji saglabātas** iepriekšējā regulējumā - MK 2010. gada 8. jūnija noteikumos Nr.504 „Noteikumi par energosertifikāciju» noteiktās prasības, **tomēr ir zināmas izmaiņas.**

MK 2013.gada 9. jūlija noteikumi Nr.383 "Noteikumi par ēku energosertifikāciju"

Būtiskākās izmaiņas MK noteikumos nr.383

- MK noteikumi Nr.383 nosaka salīdzinošu ēku energoefektivitātes vērtēšanas un klasificēšanas sistēmu. Salīdzinošā vērtēšanas skalā ēkas dalītas dzīvojamās un nedzīvojamās ēkās un tiek ranžētas pēc energoefektivitātes rādītāja apkurei. C, D, E un F klase atbilst pamata energoefektivitātes klasēm, A un B klase atbilst paaugstinātas energoefektivitātes klasēm.
- MK noteikumos Nr.383 ir noteiktas prasības gandrīz nulles enerģijas ēkām.

MK 2013.gada 9. jūlija noteikumi Nr.383 “Noteikumi par ēku energosertifikāciju”

Būtiskākās izmaiņas MK noteikumos nr.383

- MK noteikumi Nr.383 nosaka, ka neatkarīgi eksperti izsniegtos ēku energosertifikātus un ēku pagaidu energosertifikātus reģistrē ēku energosertifikātu reģistrā, ko uztur Ekonomikas ministrija. Ēku energosertifikātu reģistrā iekļauj datus, kas saskaņā ar šiem noteikumiem iekļauti ēkas energosertifikātā, ēkas pagaidu energosertifikātā un šo dokumentu pielikumos.
- MK noteikumi Nr.383 nosaka, ka ēku energosertifikātu reģistru plānots iekļaut BIS. BIS ir izstrādes procesā.
- MK noteikumi Nr.383 nosaka, ka apkures sistēmu un gaisa kondicionēšanas sistēmu pārbaude noteikta termiņos, kādus pieprasa direktīva 2010/31/ES, piemērojot attiecīgus Latvijā adaptētus Eiropas standartizācijas organizācijas standartus.

MK 2013.gada 25. jūnija noteikumi Nr.348 „Ēkas energoefektivitātes aprēķina metode”

(spēkā no 10.07.2013.)

- ❑ MK noteikumi Nr.348 nosaka ēku energoefektivitātes aprēķina metodi, sastādot enerģijas bilanci ēkas līmenī.
- ❑ MK noteikumos Nr.348 **saglabātas iepriekšējā regulējumā**- MK 2009. gada 13. janvāra noteikumos Nr.39 „Ēkas energoefektivitātes aprēķina metode” noteiktās prasības, **tomēr ir nelielas izmaiņas.**
- ❑ **Būtiskākās izmaiņas MK noteikumos Nr.348**
  - Regulējums papildināts ar nosacījumiem attiecībā uz aprēķiniem karstā ūdens apgādes sistēmām un apgaismojumam.
  - Iekļauts skaidrojums par ēkas izmērītā energoefektivitātes novērtējuma un ēkas aprēķinātā energoefektivitātes novērtējuma piemērošanas nosacījumiem.
  - Sadaļā par kopējiem energoefektivitātes rādītājiem iekļauts aprēķins primārās enerģijas patēriņa rādītāju aprēķinam.
  - Precizēts noteikumu regulējums un 1. pielikums saskaņā ar Eiropas Komisijas 2012. gada 21. jūnija regulu Nr. 601/2012, Direktīvu 2003/87/EK, standartu DIN V 18599-1:2011.

2010/31/ES Ēku energoefektivitātes direktīvas pārņemšana – Cost optimal aprēķini ēkām

- Prasība par Cost optimal aprēķinu veikšanu un Ziņojuma iesniegšanu EK ir noteikta Direktīvas 2010/31/ES par ēku energoefektivitāti 5.pantā, kas nosaka, ka dalībvalstis aprēķina izmaksu ziņā optimālo minimālo energoefektivitātes prasību līmeni jaunām un esošām ēkām un salīdzina aprēķinu rezultātus ar esošajām minimālajām energoefektivitātes prasībām un kopā ar Ziņojumu iesniedz Eiropas Komisijai
- Pēc Ekonomikas ministrija pasūtījuma ir veikti Cost optimal aprēķini, kas kopā ar Ziņojuma ir iesniegti EK 2013.gada 17.decembrī.
- Veiktie Cost optimal aprēķini parāda, ka esošās minimālās energoefektivitātes prasības daļā no ēkām un būves elementiem nerasniedz optimālas minimālās energoefektivitātes prasības. Latvija ir apņēmusies līdz 2014.gada 1.jūlijam Ministru kabinetā iesniegt grozījumus 2011.gada 27.novembra MK noteikumos „Noteikumi par Latvijas būvnormatīvu LBN 002-01 "Ēku norobežojošo konstrukciju siltumtehnika", lai tuvinātos izmaksu ziņā optimālām minimālajām energoefektivitātes prasībām (Cost optimal).
- 2013.gada 19.decembrī VSS tika izsludināti grozījumi LBN 002-01, kas tajā skaitā groza U normatīvās vērtības attiecībā uz ēku būvelementiem. Ierosināti grozījumi LBN 002-01 attiecībā uz U normatīvo vērtību izmaiņām ēku būvelementiem tuvina U normatīvās vērtības Cost optimal aprēķinātajām U vērtībām.

Paldies par uzmanību!

Adrese: Brīvības iela 55, Rīga, LV-1519

Tālrunis: 67013100

Fakss: 67280882

E-pasts: pasts@em.gov.lv

Mājas lapa: www.em.gov.lv

Twitter: @EM_gov_lv, @siltinam

Youtube: <http://www.youtube.com/ekonomikasministrija>

